

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра теорії держави та права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕОНТОЛІЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ

ДІЯЛЬНОСТІ

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	К Безпека та оборона
Спеціальність	К9 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	перший (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права
інноваційної освіти

протокол від 19.06.2025 № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри теорії держави та права, протокол від 12.06.2025 № 20.

Деонтологічні основи правоохоронної діяльності. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025. 22 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ Лавренко Дар'я Олександрівна;
2. старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ Чернобук Валентина Віталіївна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. перший проректор Дніпровського гуманітарного університету, кандидат юридичних наук, доцент Алфьорова Тетяна Миколаївна;
2. заступник начальника управління – начальник організаційно-методичного відділу СУ ГУНП в Запорізькій області, підполковник поліції Григор'єв Олександр Ілліч.

**Лист оновлення та
перезатвердження робочої
програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальна кількість годин	120	120
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	1-2
Лекції	20	6
Семінарські	10	2
Практичні	10	4
Самостійна робота	80	108
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік	2 семестр – залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» є формування компетентності – здатності здобувача вищої освіти успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації деонтологічних знань, умінь, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей шляхом ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями правоохоронної практичної діяльності, змістом основних положень нормативно-правових актів законодавства України, що регламентують деонтологічну поведінку у сфері правоохоронної діяльності та міжнародними стандартами професійної етики правоохоронців; формування правосвідомості, професійної культури, системи ціннісних орієнтацій; підготовки до прийняття професійної присяги, служіння суспільству на основі принципів людської та професійної гідності, справедливості, неупередженості; попередження професійних деформацій.

Очікувані результати навчання:

- сформована правосвідомість, професійна культура, система ціннісних орієнтацій;
- володіння знаннями професійних стандартів поведінки правоохоронців;
- попередження професійних деформацій.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 – Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК10 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК1 – Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК3 – Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4 – Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5 – Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Пререквізити: «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Юридична логіка»

Постреквізити: «Кримінальний процес», «Адміністративний процес», «Цивільний процес», «Право Європейського Союзу», «Фінансове право»

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН1 – Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

ПРН3 – Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН6 – Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМА

1. ІСТОРИОГРАФІЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ

Передумови виникнення деонтології: неухильне зростання ролі професійних знань у сфері правоохоронної діяльності у функціонуванні та розвитку сучасного суспільства; підвищена значущість діяльності правоохоронних органів для кожної людини; специфіка відносин між працівниками правоохоронних органів та громадянами.

Основні етапи розвитку правоохоронної деонтології

1) Перший етап – формулювання перших деонтологічних вимог до діяльності осіб, які здійснювали охорону правопорядку, ще за часів Давнього Риму. Внесок у формування передумов виникнення деонтологічних знань античних філософів Платона, Арістотеля, Цицерона, а також римських правників Гая, Ульпіана, Модестина, Павла та ін. Значення медичної деонтології у формуванні правоохоронної деонтології: перша професійна обітниця (клятва Гіппократа); професійні цінності, сформульовані у латинських фразеологізмах.

2) Другий етап розвитку правоохоронної деонтології – поглиблення досліджень етичних і професійних вимог до діяльності осіб, які забезпечують правопорядок. Внесок Дж. Бентама, Є. В. Васьковського, М. Вебера, Д. Гофмана, А. Ф. Коні, Дж. Шарсвуда.

3) Третій етап – поява спеціальних нормативних документів, покликаних визначити найбільш важливі професійні та особисті якості, необхідні для роботи у правоохоронних органах.

4) Четвертий етап становлення правоохоронної деонтології – розпочався у 70-ті роки ХХ ст. Внесок учених: С. Алексєєва, Ю. Агєшина, О. Бандурки, І. Бенедика, В. Бризгалова, В. Бородіна, В. Горшенєва, С. Гусарєва, М. Ковалєва, О. Лукашової, В. Нерсєянца, І. Овчарєнка, О. Петришина, С. Сливки, В. Сокурєнка, Л. Суворова, О. Тихомирова, Г. Цифри, О. Шмоткіна та ін.

ТЕМА 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕОНТОЛОГІЇ

Правоохоронна деонтологія досліджує предмет, методи та принципи етичної та професійної поведінки працівників правоохоронних органів. Структура предмета включає правові, етичні та корпоративні норми, що регламентують діяльність співробітників у сфері забезпечення правопорядку. Науковці визначають, що правоохоронна деонтологія формує професійні стандарти поведінки, спрямовані на забезпечення законності, справедливості та правопорядку у суспільстві.

Методологія науки передбачає використання як загальних, так і спеціальних методів дослідження, що дозволяють аналізувати етичні, правові та організаційні аспекти діяльності правоохоронців. Завдання правоохоронної деонтології полягає у формуванні внутрішнього імперативу службового

обов'язку, виробленні правомірної та етично обґрунтованої поведінки, сприянні прийняттю справедливих рішень, розвитку культури професійного спілкування та вихованні почуття правової і моральної відповідальності у працівників правоохоронних органів.

Крім того, правоохоронна деонтологія конкретизує правосвідомість співробітників, підвищує рівень правової культури, утверджує національний дух українського права, забезпечує верховенство права, формує повагу до правових норм та створює передумови для цивілізованого правопорядку в державі.

Значення національної правової традиції підкреслюється через аналіз перших зразків українського права, таких як «Руська Правда», Устав Володимира Мономаха, Устав (Статут) Ярослава Мудрого та міжнародні договори Русі і Візантії, а також через вивчення деонтологічних основ української правової культури, що відображені у «Повчанні» Володимира Мономаха, «Слові о полку Ігоревім» та «Слові про Закон і Благодать» Іларіона. Внесок української козацької держави проявляється у формуванні національного права, правової культури та професійних етичних стандартів, що відображені у «Березневих статтях» Богдана Хмельницького, Конституції Пилипа Орлика та кодексі «Права, за якими судиться малоросійський народ». Принципи правоохоронної деонтології ґрунтуються на гуманізмі, справедливості, істинності, плюралізмі, професійно-правовій активності, нормативності, самостійності, неповторності, нестандартності, моментальності, непередбаченості, практичності та законності. Моральні принципи включають поважне ставлення до прав людини, неупередженість, чесність, справедливість і сумлінність, а професійна обітниця працівника правоохоронних органів закріплює дотримання цих норм у практичній діяльності.

ТЕМА 3. ЮРИДИЧНА НАУКА ТА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ К9 «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Наука у сфері правоохоронної діяльності охоплює систематизовані знання, що досліджують правові, організаційні та етичні аспекти забезпечення правопорядку, функції правоохоронних органів та професійну діяльність їхніх працівників. Галузі наукових знань у цій сфері відображають особливості правового регулювання, етичних норм та стандартів роботи правоохоронців. Наука про правоохоронну діяльність визначає функції, методи та принципи професійної діяльності працівників органів правопорядку, сприяє розвитку наукових підходів у практичній роботі та формує нормативні і деонтологічні орієнтири для діяльності співробітників. Історія розвитку науки та освіти у сфері правоохоронної діяльності демонструє формування системи знань, навчальних програм та підходів до підготовки кадрів, що забезпечують ефективне функціонування правоохоронних органів.

Освіта у цій сфері охоплює вищу освіту, різні форми навчання, рівні та ступені кваліфікації. Використовується європейська кредитна трансферно-накопичувальна система, передбачено атестацію здобувачів освіти, ведення єдиної державної електронної бази з питань освіти та дотримання стандартів

вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня формує знання, навички та компетентності, необхідні для роботи у правоохоронних органах. Принципи діяльності закладів освіти, основні права та обов'язки здобувачів визначаються законодавчими та внутрішніми документами навчального закладу. Структура закладу вищої освіти включає підрозділи, відповідальні за організацію навчання, відрахування, переривання, поновлення і переведення осіб, що навчаються, забезпечення академічної свободи та студентоцентрованого підходу до навчання.

Індивідуальна освітня траєкторія, індивідуальний навчальний план, права та обов'язки студентів, студентське самоврядування, наукова робота та академічна мобільність формують сучасний освітній процес у сфері правоохоронної діяльності. Академічна доброчесність та дотримання етичних норм у навчанні й науковій роботі є ключовими компонентами підготовки компетентних працівників правоохоронних органів, здатних ефективно забезпечувати законність, правопорядок та безпеку в суспільстві.

ТЕМА 4. ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРАВОВА КУЛЬТУРА

Професія: загальна характеристика. Характеристика правоохоронної практичної діяльності. Принципи діяльності поліції. Система поліції та статус поліцейських. Деонтологічна основа повноважень поліції та поліцейських заходів. Добір на посаду поліцейського. Професійна присяга. Правила етичної поведінки поліцейських. Дисциплінарна відповідальність поліцейського.

Суб'єкти здійснення правоохоронної практичної діяльності. Обов'язок правоохоронця щодо організації самозахисту населення від злочинних посягань. Загальні засади проходження служби в поліції. Соціальний захист поліцейських. Міжнародні стандарти поліцейської діяльності.

Роль правової культури у розвитку правової культури суспільства. Правова свідомість особистості. Складові елементи правосвідомості. Функції правосвідомості. Професійні деформації правоохоронця. Правовий нігілізм. Правовий інфантилізм. Правова демагогія. Правовий ідеалізм. Правовий дилетантизм. Шляхи подолання професійної деформації.

ТЕМА 5. МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ПРАВООХОРОНЦЯ

Моральна культура правоохоронця: поняття та структура. Принципи моральної культури правоохоронця. Моральна культура суспільства, соціальної групи, особистості. Моральна вимога, моральний ідеал, честь та гідність, совість, справедливість в практичній діяльності правоохоронця. Сенс життя та щастя як категорії моральної свідомості правоохоронця. Моральний вибір правоохоронця. Моральні основи спілкування правоохоронця: повага, співчуття, милосердя, любов. Мораль і право як механізми регуляції життєдіяльності правоохоронця. Аксиологічно-історичний характер морально-правової культури. Моральна деформація представників правоохоронної

професії, її причини та засоби подолання. Запобігання корупції як аморального явища у професійній спільноті правоохоронців. Антикоруційне законодавство України.

ТЕМА 6. ПСИХОЛОГІЧНА ТА ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ПРАВООХОРОНЦЯ

Поняття психологічної культури правоохоронця. Структура психологічної культури правоохоронця. Характеристика типів темпераменту. Рівні психологічної культури правоохоронця. Психологія ділового спілкування правоохоронців, міжособистісні стосунки в службовому колективі. Конфлікти в правоохоронній діяльності і способи їх вирішення.

Естетика, правова естетика і естетична культура правоохоронця. Форми прояву естетичної культури правоохоронця. Службовий етикет правоохоронця. Зовнішній вигляд правоохоронця. Вимоги до дизайну й ергономіки робочого місця. Естетичні вимоги до оформлення службових документів. Культура мовлення правоохоронця.

ТЕМА 7. ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА, ПЕДАГОГІЧНА, ЕКОЛОГІЧНА, ВОГНЕПАЛЬНА ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ПРАВООХОРОНЦЯ

Політична культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль політичної культури в професійному становленні правоохоронця.

Економічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль економічної культури в професійному становленні правоохоронця.

Педагогічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль педагогічної культури в професійному становленні правоохоронця. Взаємозв'язок права і педагогіки. Особливості соціально-педагогічних факторів. Важковиховуваність – основна передумова правових відхилень у поведінці дітей та підлітків. Булінг, його види. Роль правоохоронців у запобіганні та профілактиці булінгу. Профілактика і корекція девіантної поведінки. Основи педагогічної профілактики злочинів. Пенітенціарна педагогіка як наука про перевиховання засуджених.

Екологічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль екологічної культури в професійному становленні правоохоронця.

Вогнепальна та фізична культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль вогнепальної та фізичної культури в професійному становленні правоохоронця.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
----------------------------------	-------------------------	--------------------

Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	1. Виникнення деонтології як науки. 2. Становлення та розвиток правової деонтології. 3. Поняття та загальна характеристика науки «правова деонтологія». 4. Методологія науки «правова деонтологія».	2
Тема № 2. Методологічні засади деонтології	1. Предмет і методи правоохоронної деонтології. 2. Завдання і функції правоохоронної деонтології. 3. Принципи правоохоронної деонтології. 4. Співвідношення деонтології з іншими науками. 5. Деонтологічна основа наукової діяльності.	2
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	1. Поняття правоохоронної практичної діяльності. Основні ознаки та характеристика правоохоронної практичної діяльності. 2. Принципи правоохоронної практичної діяльності. 3. Функції правоохоронної практичної діяльності.	4
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	1. Правова культура правоохоронця: загальна характеристика. 2. Деформації професійної правосвідомості правоохоронців. 3. Функції правової культури правоохоронців. 4. Правовий нігілізм. Шляхи його подолання.	4
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	1. Моральна вимога, моральний ідеал, честь та гідність, совість, справедливість в практичній діяльності правоохоронця . 2. Сенс життя та щастя як категорії моральної свідомості правоохоронця. 3. Моральний вибір правоохоронця . 4. Моральні основи спілкування правоохоронця : повага, співчуття, милосердя, любов. 5. Мораль і право як механізми регуляції життєдіяльності правоохоронця.	2
Тема № 6. Психологічна та естетична культура правоохоронця	1. Поняття психологічної культури правоохоронця. 2. Пізнавальна сфера діяльності правоохоронця. 3. Емоційно-вольова сфера діяльності правоохоронця. 4. Індивідуально-психологічні особливості правоохоронця. 5. Естетика, правова естетика і естетична культура правоохоронця. 6. Форми прояву естетичної культури правоохоронця. 7. Службовий етикет правоохоронця. 8. Зовнішній вигляд правоохоронця. 9. Вимоги до дизайну й ергономіки в	2

	юридичних установах.	
Тема № 7. Політична, економічна, педагогічна, екологічна, вогнепальна та фізична культура правоохоронця	1. Моральна культура юриста: 1.1. Моральна вимога, моральний ідеал, честь та гідність, совість, справедливість в практичній діяльності юриста. 1.2. Сенс життя та щастя як категорії моральної свідомості юриста. 1.3. Моральний вибір. 1.4. Моральні основи спілкування юриста: повага, співчуття, милосердя, любов. 1.5. Моральні аспекти поведінки в Інтернеті. 1.6. Мораль і право як механізми регуляції життєдіяльності юриста. 2. Психологічна культура юриста: 2.1. Поняття психологічної культури юриста. 2.2. Пізнавальна сфера діяльності юриста. 2.3. Емоційно-вольова сфера діяльності юриста. 2.4. Індивідуально-психологічні особливості юриста. 3. Естетика, правова естетика і естетична культура юриста. 3.1. Форми прояву естетичної культури юриста. 3.2. Службовий етикет юриста. 3.3. Зовнішній вигляд юриста. 3.4. Вимоги до дизайну й ергономіки в юридичних установах.	4

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	2
Тема № 2. Методологічні засади деонтології	2
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	2
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	2
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	2
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	2
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	2
Тема № 6. Психологічна та естетична культура правоохоронця	2
Тема № 7. Політична, економічна, педагогічна, екологічна, вогнепальна та фізична культура правоохоронця	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійних робіт	Кількість годин
Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	10
Тема № 2. Методологічні засади юридичної деонтології	10
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	10
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	10
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	10
Тема № 6. Психологічна та естетична культура правоохоронця	16
Тема № 7. Політична, економічна, педагогічна, екологічна, вогнепальна та фізична культура правоохоронця	14

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	1. Виникнення деонтології як науки. 2. Становлення та розвиток правової деонтології. 3. Поняття та загальна характеристика науки «правова деонтологія». 1. Методологія науки «правова деонтологія».	2
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	1. Поняття правоохоронної практичної діяльності. Основні ознаки та характеристика правоохоронної практичної діяльності. 2. Принципи правоохоронної практичної діяльності. 3. Функції правоохоронної практичної діяльності.	2
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	1. Правова культура правоохоронця: 2. Деформації професійної правосвідомості правоохоронців. 3. Функції правової культури правоохоронців. 4. Правовий нігілізм. Шляхи його подолання.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	2

Теми практичних занять

Назва практичного заняття	Кількість годин
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова	2

культура	
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Історіографія правоохоронної деонтології	16
Тема № 2. Методологічні засади юридичної деонтології	14
Тема № 3. Юридична наука та професійна освіта зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	16
Тема № 4. Деонтологічні основи поліцейської діяльності: правова культура	14
Тема № 5. Моральна культура правоохоронця	16
Тема № 6. Психологічна та естетична культура правоохоронця	14
Тема № 7. Політична, економічна, педагогічна, екологічна, вогнепальна та фізична культура правоохоронця	18

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Поняття та риси юридичної деонтології.
2. Передумови виникнення деонтології.
3. Значення медичної деонтології у формуванні юридичної деонтології.
4. Формулювання перших деонтологічних вимог до юридичної професії за часів Давнього Риму.
5. Зміст деонтологічного коду юридичних професій, сформований у латинських фразеологізмах мислителів Давнього Риму.
6. Внесок Дж. Бентама, Є. В. Васьковського, М. Вебера, Д. Гофмана, А. Ф. Коні, Дж. Шарсвуда у становленні деонтологічних знань.
7. Формування національного духу українського права. Значення перших зразків українського національного права: «Руської Правди», Устава Володимира Мономаха, Устав (Статут) Ярослава Мудрого та міжнародних договорів Русі і Візантії.
8. Деонтологічні основи української правової культури, які відображені в
9. «Повчанні» Володимира Мономаха, «Слові о полку Ігоревім», «Слові про Закон і Благодать» Іларіона.
10. Внесок української козацької держави у формування національного права, правової культури і деонтологічних знань.
11. Відображення української національно-правової ідеї та основ правової культури в «Березневих статтях» Б. Хмельницького, конституції Пилипа Орлика, кодекси українського права «Права, за якими судиться малоросійський народ».
12. Позиції вітчизняних науковців щодо предмета юридичної деонтології.
13. Методологія науки юридичної деонтології.

14. Завдання, мета юридичної деонтології.
15. Функції юридичної деонтології.
16. Принципи юридичної деонтології.
17. Співвідношення деонтології з іншими науками.
18. Деонтологічна основа наукової діяльності.
19. Професія «поліцейський» - загальна характеристика, професіограма.
20. Характеристика правоохоронної практичної діяльності. Принципи діяльності поліції.
21. Система поліції та статус поліцейських.
22. Деонтологічна основа повноважень поліції та поліцейських заходів.
23. Добір на посаду поліцейського.
24. Професійна присяга – морально-правове зобов'язання перед професією, суспільством, державою.
25. Професійний обов'язок правоохоронця. Правила етичної поведінки поліцейських.
26. Дисциплінарна відповідальність поліцейського.
27. Суб'єкти здійснення правоохоронної практичної діяльності.
28. Обов'язок правоохоронця щодо організації самозахисту населення від злочинних посягань.
29. Державна і професійно-правова символіка.
30. Загальні засади проходження служби в поліції.
31. Соціальний захист поліцейських.
32. Міжнародні стандарти поліцейської діяльності.
33. Роль правової культури у розвитку правової культури суспільства.
34. Правова свідомість особистості. Складові елементи правосвідомості. Функції правосвідомості.
35. Деформації професійної правосвідомості правоохоронця.
36. Причини професійної деформації правоохоронців.
37. Правовий нігілізм: поняття, види.
38. Профілакти та шляхи подолання правового нігілізму, романтизму, дилетантизму та правової демагогії в суспільстві.
39. Правова культура, система правових цінностей та соціальне призначення правової культури.
40. Види правової культури.
41. Показники визначення рівня правової культури суспільства.
42. Структурні компоненти правової культури особистості.
43. Моральна культура правоохоронця: поняття та структура.
44. Принципи моральної культури правоохоронця.
45. Моральна культура суспільства, соціальної групи, особистості.
46. Поняття професійної етики правоохоронця.
47. Поняття моральної вимоги та морального ідеалу.
48. Поняття честі та гідності особи, правоохоронця.
49. Значення совісті та справедливості в практичній діяльності правоохоронця.
50. Сенс життя та щастя як категорії моральної свідомості правоохоронця.

51. Моральний вибір правоохоронця.
52. Моральні основи спілкування правоохоронця: повага, співчуття, милосердя, любов.
53. Мораль і право як механізми регуляції професійної діяльності правоохоронця.
54. Запобігання корупції як аморального явища у професійній спільноті правоохоронців. Антикоруційне законодавство України.
55. Поняття психологічної культури правоохоронця.
56. Психологія ділового спілкування правоохоронців, міжособистісні стосунки в службовому колективі.
57. Конфлікти в правоохоронній діяльності і способи їх вирішення.
58. Структура психологічної культури правоохоронця.
59. Характеристика типів темпераменту.
60. Естетика, правова естетика і естетична культура правоохоронця.
61. Форми прояву естетичної культури правоохоронця. Службовий етикет правоохоронця.
62. Зовнішній вигляд правоохоронця. Вимоги до дизайну й ергономіки робочого місця.
63. Естетичні вимоги до оформлення службових документів. Культура мовлення правоохоронця.
64. Політична культура правоохоронця: поняття, структура, функції.
65. Роль політичної культури в професійному становленні правоохоронця.
66. Економічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції. Роль економічної культури в професійному становленні правоохоронця.
67. Педагогічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції.
68. Роль педагогічної культури в професійному становленні правоохоронця.
69. Взаємозв'язок права і педагогіки. Особливості соціально-педагогічних факторів.
70. Важковиховуваність – основна передумова правових відхилень у поведінці дітей та підлітків. Профілактика і корекція девіантної поведінки.
71. Булінг, його види. Роль правоохоронців у запобіганні та профілактиці булінгу.
72. Основи педагогічної профілактики злочинів.
73. Пенітенціарна педагогіка як наука про перевиховання засуджених.
74. Екологічна культура правоохоронця: поняття, структура, функції.
75. Роль екологічної культури в професійному становленні правоохоронця.
76. Вогнепальна та фізична культура правоохоронця: поняття, структура, функції.
77. Роль вогнепальної та фізичної культури в професійному становленні правоохоронця.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Підсумковий семестровий контроль успішності проводиться у формі заліку з відповідної освітньої компоненти або його окремої завершеної частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, і у строки, встановлені навчальним планом та розкладом.

Підсумковий семестровий контроль буде сформовано з 30-ти білетів за єдиним принципом: кожен білет містить теоретичну частину. Теоретична частина містить два питання. Максимальний час для підготовки до заліку дається – 20 хвилин. Кожне питання викладачем оцінюється окремо. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль не більше 50 балів.

При оголошенні сигналу «Повітряна тривога» здобувачі вищої освіти залишають роботи в аудиторії та проходять у сховище до сигналу «Відбій повітряної тривоги». Час «Повітряної тривоги» не враховується у загальний термін підсумкового контролю.

У разі переведення Здобувачів на дистанційну форму навчання підсумковий контроль проводиться з використанням платформ СУДН Moodle та сервісу «Zoom Video Communications».

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторних занять здобувачів вищої освіти (денна та заочна форми навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
	заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
3	Достатній рівень компетентностей. Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Максимум 10 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	до 4 балів
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 10 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	5-8 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Максимум 30 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	до 8 балів
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 15 балів

Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	15 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,

ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни: схеми та таблиці, презентації, відео, аудіо програвач, крейдово-магнітна дошка, проектор.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні нормативні акти:

– Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

– акти міжнародного права:

1. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 10.12.1984 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_085. (дата звернення: 06.06.2025).

2. Основні положення про роль адвокатів від 01.08.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_835. (дата звернення: 06.06.2025).

3. Основні принципи незалежності судових органів від 13.12.1985 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_201. (дата звернення: 06.06.2025).

Декларацію основних принципів правосуддя для жертв злочину і зловживання владою від 29.11.1985 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_114. (дата звернення: 06.06.2025).

4. Декларацію і програму виховання громадян у дусі демократії, що ґрунтується на усвідомленні ними своїх прав і обов'язків від 07.05.1999 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_038. (дата звернення: 06.06.2025).

5. Кодекс поведінки посадових осіб по підтриманню правопорядку 17.12.1979 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_282. (дата звернення: 06.06.2025).

6. Основні принципи поводження з в'язнями від 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_230. (дата звернення: 06.06.2025).

7. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.1988 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343. (дата звернення: 06.06.2025).

8. Європейська хартія про статус суддів від 10.07.1998 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_236. (дата звернення: 06.06.2025).

9. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93.

10. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського [Співтовариства](#) від 01.10.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_343. (дата звернення: 06.06.2025).

11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. *Офіційний вісник України*. 1998 р. № 13.

– закони України:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380. З наступними змінами та доповненнями.

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.

3. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55.

4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

5. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

6. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.

7. Про Національну поліцію: Закон України від 02.06.2015 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

9. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.

10. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

– підзаконні акти (укази, постанови та нормативно-правові акти центральних органів влади):

1. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/65-2016-%D0%BF>. (дата звернення: 06.06.2025).

2. Про затвердження Правил етичної поведінки працівників апарату Міністерства внутрішніх справ України, територіальних органів, закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.04.2016 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0778-16>. (дата звернення: 06.06.2025).

3. Про утворення Державного бюро розслідувань: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.2016 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/127-2016-%D0%BF>. (дата звернення: 06.06.2025).

4. Клятва лікаря України: Указ Президента України № 349 від 15.06.1992р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/349/92>. (дата звернення: 06.06.2025).

Монографії та наукові видання:

1. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навч. посіб. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с.

2. Базь А. В. Правові конфлікти: способи їх вирішення та попередження. Київ : Національний авіаційний університет, 2020. 113 с.

3. Грищенко Н. В. Деонтологічна складова професійної підготовки працівників поліції. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. Харків : ХНУВС, 2020. С. 22–24.

4. Казначеев Д. Г., Настич Т. М. Забезпечення принципу гендерної рівності у правоохоронній діяльності. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наукових пр. Харків : ХНУВС, 2020. С. 31–33.

5. Каленіченко Л. І., Слинько Д. В. Особливості діяльності національного агентства з питань запобігання корупції в умовах воєнного стану. *Право і безпека*. 2023. № 1(88). С. 25–34.

6. Каленіченко Л. І., Слинько Д. В. Поняття, ознаки та види корупції. *Право і безпека*. 2022. № 1(84). С. 39–46.

7. Ковбаса В. М., Кусько Р. В., Дрозд Т. В. Діяльність національної поліції в умовах воєнного стану: окремі проблемні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 245–248.

8. Коментар Міжнародної асоціації юристів (ІВА) «Міжнародні РОЗДІЛ 3. Конфлікти та їх вияв у професійній юридичній діяльності 165 принципи поведінки юристів».

9. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.

10. Мирошніченко Т. М. Реалізація засади презумпції невинуватості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2016. Вип. 40. Т. 2. С. 118–122.

11. Пендюра М. М. Поліцейська деонтологія : курс лекцій. Київ : БЦ, 2021. 277 с.

12. Попадіна Ю. Ю. Організація та діяльність органів прокуратури в умовах воєнного стану. Українське суспільство в умовах воєнного стану: сучасні виклики та напрямки розвитку : матеріали Всеукр. наукової конф. молодих вчених (м. Одеса, 6 червня 2022 р.). Одеса : Фенікс, 2022. С. 177–179.

13. 20. Юридична деонтологія : навч. посіб. / О. В. Марченко. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ. 2025. 168 с.

14. Переш І.Є. Становлення юридичної деонтології: ключові етапи в еволюції правничої професії. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. № 89. С. 127-138. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.1.16>

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

3. Офіційний портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL:

<http://www.minjust.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

**Завідувач кафедри
теорії держави та права**

Ольга КУЛІНІЧ

